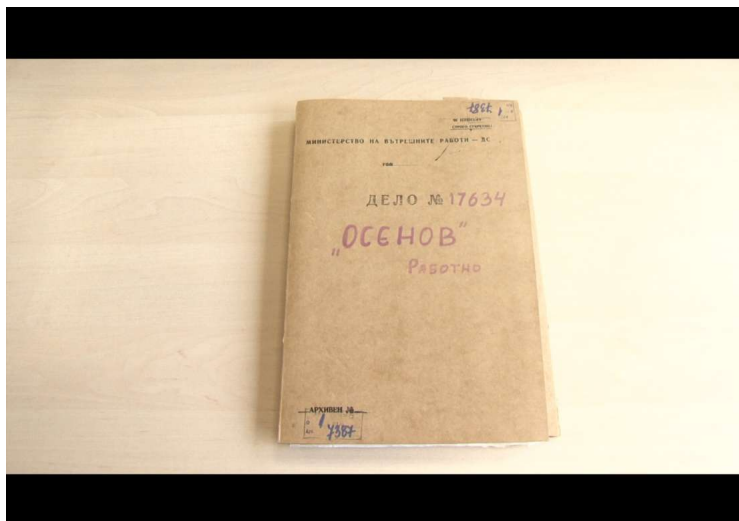

Написано от Христо Христов
Петък, 18 Февруари 2011 11:25

На 14 декември 2010 г. комисията по досиетата обяви принадлежността на 192 дипломати към Държавна сигурност и Разузнавателното управление на Генералния щаб на БНА от промените досега. От тях 44 се оказаха действащи, като 35 са посланици и представляват в момента България пред света. Един от тях е посланик Иво Петров, посланик на България в Берлин. Сайтът Държавна сигурност.com се свързва с посолството в Берлин и отправя покана към посланик Петров за интервю, но той запази мълчание. Публикуваме досието му в няколко части.

В [част 1](#) представихме неговото проучване от Първо главно управление (ПГУ) на Държавна сигурност.

В [част 2](#) се разказва как дипломатът е вербуван за секретен сътрудник (СС) „ОСЕНОВ“ на ПГУ-ДС и в какво е обучаван след това.

[Част 3](#) разкрива шпионажът, който СС „ОСЕНОВ“ започва да осъществява срещу НАТО.

[Част 4](#) е посветена на шпионажа, осъществен от „ОСЕНОВ“ срещу представители на американското посолство в Бон и служители от Министерството на външните работи на ФРГ.

□

Част 5 се отнася до разработването по нареждане на Центъра на западногермански експерт по отбраната и разоръжаването, работил в Министерството на отбраната, сътрудник на депутат от Бундестага. (Видео от досието на СС "ОСЕНОВ" вижте [УК](#) [I](#)).

⋮

В началото на 1988 г. **Иво Петров – СС „ОСЕНОВ”** получава нова задача. Тя се състои в проучването и осъществяване на връзка с един от западногерманските експерти по разоръжаването, работил и в Министерството на отбраната на ФРГ, по нареждане на Първо главно управление (ПГУ) на ДС. Центърът проявява интерес към него и дава нареждане на резидентурата си в Бон да насочи „ОСЕНОВ” към него.

Нова задача - насочване към западногерманския експерт

Това става на среща между оперативния работник „Нанев” и секретния сътрудник на 11 януари 1988 г. На нея „ОСЕНОВ” получава благодарност и положителна оценка през изтеклата 1987 г. От именото на Центъра е изразена увереността за още по-успешно сътрудничество. Обсъдено е изпълнението на средните задачи:

- **„Лутц Унтерзеер** – изясняване на местоработата му и възможностите за поддържане на регулярен контакт с цел придобиване на информация по разоръжаването (задача на Центъра).
- Информирание за хода от резултатите от щабното учение на НАТО (по задача на Центъра).
- Сбор на информация по темата „Съвременно състояние на антивоенното движение във ФРГ (задача по годишния план на резидентурата).

В строго секретната справка за срещата с Иво Петров оперативният работник е отбелязал, че *„при поставяне на задачата по Лутц Унтерзеер **„ОСЕНОВ” прояви смущение,** което потвърждава наблюденията ми за по-големите му възможности в информационната работа, а не толкова при подаването на наводки.”*

Написано от Христо Христов
Петък, 18 Февруари 2011 11:25

Интересът на Центъра към Лутц Уинтерзеер е проявен след негово посещение в България и участието му в симпозиум във Варна през 1987 г. В информация от 27 ноември 1987 г. на разузнаването относно: „Лутц Уинтерзеер” се посочва:

„В периода 18-21 октомври тази година във Варна беше проведен международен симпозиум по въпросите на „Европейската сигурност и концепцията за ненападателна отбрана”. От западногерманска страна в симпозиума участие взема д-р Лутц Уинтерзеер, експерт по въпросите на отбраната и разоръжаването. Сътрудник на Центъра е установил контакт с Уинтерзеер и е провел разгърнат разговор с него. Впечатленията на СС за него са следните: познава детайлно проблематиката на конвенционалното въоръжение на НАТО и ОВД (Организация на Варшавски договор, б. а.), военните доктрини, военно-оперативното изкуство и т. н. Застъпва умерени и разумни тези, включително и тази, че по своята военна структура ОВД има отбранителен характер. По съобщение на в. „Работническо дело” Уинтерзеер заедно с английски изследовател са застъпили тезата, че ОВД няма конвенционално превъзходство над НАТО.”

На резидентурата на ПГУ в Бон са изпратени са материалите от симпозиума във Варна и един от докладите на Уинтерзеер. Подадени са данни за местоживееене, но е отбелязано, че Центърът не разполага с данни за местоработата му. В справката за него Центърът посочва:

„Подаваме лицето като наводка, с която би следвало да се установи контакт и започне оперативното му изучаване. Нашето становище е, че подходящ за установяване на контакт с Уинтерзеер е СС „ОСЕНОВ”, който се специализира по приблизително същата проблематика, по която работи Уинтерзеер. „ОСЕНОВ” може да ленгендира контакта с интереса към застъпваните от Уинтерзеер концепции, еднаквите насоки на професионално специализиране, потребността му от събиране на материали за подготвяне на научна студия, дисертация и т. н. „ОСЕНОВ” би могъл да подскаже, че материалите той е получил по линия на посолството или от свой приятел, който е знаел за интереса му към такава проблематика.”

Дадено е и нареждане Уинтерзеер да се провери лицето от „немските другари”.

Свързване на СС "ОСЕНОВ" с Унтерзеер

От строго секретна справка на разузнаването относно „Лутц Унтерзеер“ от 5 февруари 1988 г. става ясно, че съгласно поставената задача СС „ОСЕНОВ“ е провел разговор със свои връзки от компартията в резултат на което се установи, че Лутц Унтерзеер живеел до 16-годишна възраст в ГДР. Сега членувал в Германската социалдемократическа партия (ГСДП). Работил в група за изследвания по въпросите на разоръжаването със седалище в Лондон. Другарите от компартията считали, че Унтерзеер е подходящ за контактуване.

След няколко опита на 29 януари 1988 г. към 20 ч. от уличен автомат „ОСЕНОВ“ се свързал с Унтерзеер. Същият бил изненадан от обаждането и го попитал дали е дипломат, което СС потвърдил. Посочил, че се занимава с политически въпроси и че името му станало известно от негов колега от МИД. Тъй като Унтерзеер заминавал за Берлин се договорили да се свържат по телефона, като СС му позвъни на 8 февруари 1988 г., за да договорят среща. „ОСЕНОВ“ е инструктиран да използва за легенда дисертацията си.

Следва строго секретна справка относно „Проведена среща с Лутц Унтерзеер“ на 30 март 1988 г. от „ОСЕНОВ“, съдържаща 6 страници. Срещата се е провежда в кафе в Бон и е продължила 1 час и 20 мин. Работещият под дипломатическо прикритие Иво Петров – СС „ОСЕНОВ“ докладва за срещата си с западногерманския експерт:

„Още в самото начало на разговора Лутц Унтерзеер се интересува откъде знам за него. Обясних му, че се познавам добре с колегата от МВНР, с когото са били заедно на симпозиума във Варна през есента на 1987 г. и че той ми е разказал за мероприятиято и участниците. Същият споделил за изказването на Унтерзеер. Той се интересувал и това била причината да го потърся.

Унтерзеер се задоволи с това обяснение. Впоследствие събщи някои данни за себе си: Занимава се с политиката на отбраната и сигурността и е експерт по тези въпроси в „работен кръг – политика на сигурност“ към партийното ръководство на ГСДП. Наред с

Написано от Христо Христов
Петък, 18 Февруари 2011 11:25

това е сътрудник-експерт към депутата Херман Шер, който в парламентарната група на ГСДП оглавява работния кръг „Външна политика и политика на сигурност.“

Третото място на заетост била Изследователска група – ”алтернативна политика за сигурност”, в която участвали не само социалдемократи, но и хора с консервативни възгледи не само от ФРГ, но и от Холандия. Притежавал и малка фирма, както той се изрази – от нея си вадел хляба, която се занимава с проучването на различни въпроси, свързани с организацията на фирмите и предприятията във ФРГ. Сам той 9 години работил в Министерството на отбраната на договор, като се занимавал с концепции по въпросите на отбраната

(този абзац в документа е подчертан със зелен флумастер, б. а.).

Главният обект на изследванията в настоящия момент са моделите на отбрана на ФРГ, които да бъдат в основата на социалдемократическите виждания .” (този абзац в документа е подчертан с жълт флумастер, б. а.).

На тази първа среща в хода на разговора Унтерзеер споделил, че при преговорите между НАТО и Варшавския договор двете страни ще се окажат пред непреодолими препятствия, тъй като изхождали от различни данни за числеността на въоръженията и въоръжените сили.

Според неговото мнение НАТО желало да се премахне асиметрията при танковете, където ОВД и СССР имат надмощие, но ще реагира отрицателно ако в отговор на това се поиска обсъждане на ударната авиация, където НАТО има превъзходство. Унтерзеер посочил, че съотношението при танковете е 1,5:1 в полза на ОВД. Съотношението обаче при тактическата ударна авиация било не само в полза на НАТО по бройки, но още по-голямо по качества – изстребителите – бомбардировачи на Запада превъзхождали съветските няколко пъти. Американски учен направил изследване на основата на сравнение на израелските ВВС със сирийските (които предимно били съветски самолети) и получил съотношение в качествено превъзходство 10:1 и дори в някои случаи 12:1 в полза на израелските. Затова Унтерзеер смятал, че НАТО няма да се съгласи да разговаря за тактическата ударна авиация.

В доклада си „ОСЕНОВ” пише:

„Унтерзеер се познава лично с американците, които работят в подобна област – изследване на отбранителните възможности на НАТО, алтернативна политика на сигурност, сравнения на въоръжения и военни доктрини на НАТО и ОВД. Разказваше, че неговите американски колеги с „удоволствие” слушали разказите му за семинара във Варна, тъй като те нямали възможност да пътуват в социалистически страни поради

Написано от Христо Христов
Петък, 18 Февруари 2011 11:25

естеството на тяхната дейност и главно поради това, което знаели. Както каза Унтерзеер, изследванията, които те правили за Пентагона нямат секретен характер, но те са правени на основата на секретните данни на Пентагона

.
(Този абзац в документа е подчертан в зелено).”

„ОСЕНОВ” отбелязва, че от разговора е останал с впечатление, че Унтерзеер няма особено желание да поддържа контакт с него, което било разбираемо, като се има предвид къде работи и проблематиката, с която се занимава. Работи за концепцията по отбранителна политика на ФРГ.

Указания за продължаване на връзката

Въпреки това на него му е наредено да продължи контакта.

Строго секретна справка относно „Проведена среща с Лутц Унтерзеер”, 3-5 юни 1988 г. „ОСЕНОВ” се среща с Унтерзеер по време на симпозиума „Конвенционална стабилност и отбранителни концепции, основани на доверието” в Локум и там той разговаря с него многократно. Лицето е било ръководител на една от секциите. Той не избягва контакти, сам се доближава или включва в разговори на СС „ОСЕНОВ”.

Секретният сътрудник на ПГУ докладва за Унтерзеер:

„Впечатлението ми от него е, че е с доста високо самомнение и доста критично настроен спрямо други мнения, различаващи се от неговото що се отнася до политиката на сигурност и особено до различни алтернативни концепции.”

Унтерзеер му споменал на една закуска, че **Владимир Семьонов** от посолството на СССР вече искал от него непубликувани материали. „Вероятно това бе сондаж от негова страна как ще реагирам на името, а вероятно да разбере повече за Семьонов. Отговорих му, че се познавам добре със Семьонов и семейството му и сме добри

Написано от Христо Христов
Петък, 18 Февруари 2011 11:25

приятели. Горното привеждам за илюстрация, че съветските другари контактуват с групата му”, отбелязва „ОСЕНОВ”.

На връщане от семинара „ОСЕНОВ” качва в колата си западногерманския експерт заедно с американка **Рандал Фосбърг**, директор на Институт за изследване на отбраната и разоръжаването в Бруклин. Тя е помагала на Унтерзеер (разведен през 1972 г. без деца) в САЩ и сега той я поканил на гости в дома си в Бон.

„Може да се каже, че след Локум отношенията ми с Унтерзеер са почти приятелски. Договорихме се да се видим през есента след отпуска ми”, пише секретният сътрудник. Той информира ПГУ, че Унтерзеер се подготвя да пише материал за НАТО. Това му дава повод да го поиска, но експертът е направил неуверено заявление дали ще може да му го даде, тъй като цял да подготви статия за книга, която вече щял да му даде. *„Аз не бях настойчив, тъй като съм му заявил, че ме интересуват официалните становища”,* посочва „ОСЕНОВ” в донесението си.

От материалите в досието на „ОСЕНОВ” се разбира, че явно подтикнат от Унтерзеер към българския дипломат се е обърнал друг негов колега **Рудолф Дитгел**, който се занимавал с проблемите на проверката на конвенционалното разоръжаване. Той го моли за съдействие за осигуряване на представители на МВНР и МНО от страна на НРБ за участие в симпозиум по въпросите на проверката на бъдещите съкращения на въоръжените и ВС в Европа. Унтерзеер споделя на Иво Петров, че това е един от най-сериозните специалисти във ФРГ по въпросите на проверката.

В началото на май 1988 г. оперативният работник „Нанев” провежда среща със СС „ОСЕНОВ”. На нея той информира кадровия разузнавач за срещата си в края на март 1988 г. с експерта Унтерзеер. Той бил запознат със секретни данни, тъй като 9 години работил в Министерството на отбраната, но пишел само по официални източници. В момента сътрудничил на депутат от Бундестага по въпросите на отбраната. Поисканата от „ОСЕНОВ” студия (изследване) е изпратена от името на канцеларията на депутата.

„ОСЕНОВ” счита, че Унтерзеер е запознат с проблемите на спецификата при контактите с посолства. Оперативният работник го успокоява, че е важно да се изясни до каква степен могат да използват Унтерзеер като информационен източник без да афишират връзката с него.

Написано от Христо Христов
Петък, 18 Февруари 2011 11:25

„ОСЕНОВ” информира, че имал договорен среща с **Дейвид Янг** от „ОКТОПОД” (посолството на САЩ в Бон), но последният я отменил поради заетост. Договорено е да използва срещата за придобиване на актуална информация по предстоящото посещение на Рейгън в СССР.

Допълнителни задачи, които са поставени на „ОСЕНОВ” са:

- Посещението на **Хелмут Кол** в СССР;
- Осветляване проблемите на западноевропейската интеграция и развитието на ЗЕС;
- Балканската проблематика по повод посещението на **Йозал** (Тургут Йозал, министър-председател на Турция 1983-1989г., б. а.) в Гърция и посещението на **Йълмаз** (Месут Йълмаз, турски политик, по това време външен министър на Турция, б. а.) в София;
- Да събира и обобщава в информационни справки всички придобити данни относно „ОКТОПОД”, „САТЕЛИТ”.

Тук е добавен и обект „АНАДОЛЦИ”, но от материалите в досието обаче не става ясно, кой обект е определен с този псевдоним.

По линия на шпионажа на „САТЕЛИТ” Иво Петров съобщава, че присъствайки на международна конференция на института „Аспен” в Западен Берлин от случайно доловен разговор разбрал, че се предвиждало увеличаване на приема на нови служители от 20 до 60 години. Изтъкнато било, че докато другите министерства били съответно разширени, то „САТЕЛИТ” сега наваксвал изоставянето, тъй като щатът му не е бил увеличаван от края на 70-те години.

ЛЕГЕНДА:

ЗЕС – Западно европейски съюз

МИД – Министерството на външните работи (от рус. МИД – Министерство иностранных дел)

Наводка (рус.) – фокусиране, прицелване.

ОВД – Организация на Варшавски договор

„ОКТОПОД” – посолството на САЩ във ФРГ

ОР – оперативен работник

ПГУ – Първо главно управление на Държавна сигурност

Написано от Христо Христов
Петък, 18 Февруари 2011 11:25

„САТЕЛИТ” – Министерството на външните работи на ФРГ
СС – секретен сътрудник.

В част 6 очаквайте: Разузнавателни сведения, предадени от СС „ОСЕНОВ” за политиката на ФРГ.